

حضرت معصومه علیها السلام در اول سال 173 هجری قمری در مدینه چشم به جهان گشود.

پدرش امام هفتم شیعیان حضرت موسی بن جعفر علیه السلام و مادرش حضرت نجمه بود که به علت پاکي و طهارت نفس به او طاهره مي گفتند. حضرت معصومه در 28 سالگی و در روز دوازدهم ربیع الثانی سال 201 هجری قمری در قم به شهادت رسید که امروز بارگاه ملکوتی و مرقد مطهرش همچون خورشیدی در قلب شهرستان قم می درخشد و همواره فیض بخش و نورافشان دلها و جانهای تشنه معارف حقانی است.

آن حضرت در واقع بتول دوم و جلوه ای از وجود حضرت زهرا سلام الله علیها بود. در طهارت نفس امتیازی خاص و بسیار ولادداشت که امام هشتم برادر تنی آن حضرت او را (که نامش فاطمه بود) معصومه خواند. فرمود: «من زار المعصومة بقم کمن زارني»: (کسی که حضرت معصومه علیها سلام را در قم زیارت کند مانند آن است که مرا زیارت کرده است).

مقام علم و عرفان او در مرحله ای است که در فرازی از زیارتنامه غیر معروف او چنین می خوانیم:
«السلام عليك يا فاطمه بنت موسي بن جعفر و حجه و امينه» : (سلام بر تو ای فاطمه دختر موسی بن جعفر و حجت و امین از جانب موسی بن جعفر). و باز می خوانیم: «السلام عليك ايها المطاهرة الحميدة الميرة المرشيدة المتقية المرضية المرصية»: (سلام بر تو ای بانو پسندیه نیک سریش، ای بانوی رشید یافته، پاک طینت، پاک روش، شایسته و پسندیه). بدین لحاظ و مقامات عالی معنوی آن بانویست که حضرت رضا علیه السلام در فرازی از زیارتنامه معروفش به ما آموخته که در کنار مرقدش خطاب به او بگویم: «یا فاطمه انشغی لی فی الجنة فان لك عندالله شاننا من المشان».

(ای فاطمه! در بهشت از من شفاعت کن چرا که تو در پیشگاه خداوند دارای مقامی بس ارجمند و والا هستی). امام صادق علیه السلام سالها قبل از ولادت حضرت معصومه علیها سلام در توصیف قم سخن گفته و آن مکان را حرم خاندان رسالت خوانده بود. آنگاه فرمود: به زودی بانویی از فرزندانم به سوی آن کوچ کند که نامش فاطمه دختر موسی بن جعفر است و با شفاعت او همه شیعیانم وارد بهشت می شوند.

خاندان عصمت پیامبر در انتظار آن بودند که این دختر ممتاز چشم به این جهان بگشاید تا قلب و روی آنان را به دیدار خود روشن و منور گرداند. آغاز ماه ذیقعده برای حضرت رضا علیه السلام و دودمان نبوت و آل علی علیه السلام پیام آور شادی مخصوص و پایان بخش انتظاری عمیق و شور آفرین بود زیرا حضرت نجمه فرزندی جز حضرت رضا علیه السلام نداشت و مدتها پس از حضرت رضا نیز دارای فرزندی نشده بود.

از آنجا که سال ولادت حضرت رضا علیه السلام یعنی سال 148 هجری قمری و سال ولادت حضرت معصومه علیها سلام سال 173 و بین این دو ولادت بیست و پنج سال فاصله بود و از طرفی امام صادق علیه السلام ولادت چنان دختری را مژده داده بود، از این رو خاندان پیامبر بیصبرانه در انتظار طلوع خورشید وجود حضرت معصومه علیها سلام بودند.

هنگامی که وی چشم به جهان گشود برآستی که آنروز برای اهل بیت عصمت بخصوص امام هشتم و حضرت نجمه سلام الله علیه روز شادی و سرور وصف ناپذیر و از ایام الله بود زیرا اختری از آسمان ولایت و امامت طلوع کرده بود که قلبها را جلا و شفا می داد و چشمها را روشن می کرد و به کانون مقدس اهل بیت علیهم السلام گرمی و صفا می بخشید

این سوال که پیامبر اسلام با آنکه چند فرزند دختر داشت چرا حضرت زهرا را بیشتر دوست می داشت و به او بیشتر اعتبار می داد. سوالی است که درباره حضرت معصومه علیها سلام نیز صادق است که چرا حضرت موسی بن جعفر علیه السلام با داشتن دختران بسیار به حضرت معصومه علیها سلام توجه می کرد و در میان آنها این دختر به آن همه مقامات نایل شد. پاسخش این است که در آیات قرآن و گفتار پیامبر و امامان به طور مکرر معیار، داشتن علم، تقوا و جهاد و سایر ارزشهای الهی است

براستی که حضرت معصومه علیها سلام همچون جدّه اش حضرت زهرا سلام الله علیها در معیارهای ارزشی اسلام یکه تاز عرصه ها و در علم و کمالات و قداست گوی سبقت را از دیگران ربوده بود. وی تلغته ای ملکوتی و جدا بافته و ساختار وجودی او از دیگران ممتاز بود. همان گونه که پیامبر (ص) در شان حضرت زهرا سلام الله علیها فرمود: «فداها ابوها»؛ (پدرش به فدایش باد)، حضرت موسی بن جعفر علیه السلام نیز در شان حضرت معصومه علیها سلام فرمود: «فداها ابوها» حضرت معصومه علیها سلام همانم حضرت فاطمه زهراست در این نام رازها نهفته است. یکی از رازها این بود که در علم و عمل از رقبای خود پیشی گرفته و دیگر این که از ورود شیعیان به آتش دوزخ جلوگیری می نماید.

همچنین از نظر کمالات علمی و عملی بی نظیر است دیگر این که گرچه مرقد مطهرش آشکار است و همانند مرقد مطهر حضرت زهرا سلام الله علیها مخفی نیست ولی مطابق مکاشفه ای که برای بعضی از اولیای خدا روی داده امام باقر یا امام صادق علیهم السلام فرمودند: «کسی که مرقد حضرت معصومه علیها سلام را زیارت کند به همان مقصودی نایل خواهد شد که از زیارت قبر حضرت زهرا سلام الله علیها نایل می شود. از دیگر مشابیهت های حضرت معصومه علیها سلام به حضرت زهرا فداکاری ایشان در راه اثبات ولایت بود زیرا حضرت معصومه علیها سلام نیز آن چنان تلاش کرد که جان خود را فدا نمود و به شهادت رسید.

یعنی حضرت معصومه علیها سلام نیز با کاروانی از حجاز به سوی خراسان برای دیدار چهره عظیم ولایتمداران عصر یعنی برادرش حضرت رضا علیه السلام حرکت کرده تا یار و یاور او باشد ولی در مسیر هنگامی که به سرزمین ساوه رسید دشمنان خاندان نبوت در یک جنگ نابرابر بستگان و برادرش را

به شهادت رساندند و با ریختن زهر در غذایش او را مسموم ساختند که بیمار شد و به قم آمد و پس از شانزده روز سکونت در قم به شهادت رسید

همان گونه که حضرت زهرا سلام الله علیها با استدلالهای متین و استوار، حقانیت ولایت حضرت علی علیه السلام را تبیین می کرد، حضرت معصومه علیها سلام نیز چنین بود. روایاتی که از آن حضرت نقل شده غالباً درباره امامت و ولایت علی علیه السلام است که با اثبات ولایت او ولایت امامان معصوم نیز ثابت می شود.

برای نمونه حضرت معصومه با چند واسطه از حضرت زهرا نقل می کنند که فرمود: پیامبر در شب معراج به بهشت رفت و بر روی پرده ای در قصر بهشت دید که چنین نوشته شده: «لأله الا الله محمدا رسوله علي ولي المقوم»: (معبودی جز خدای یکتا و بی همتا نیست محمد رسول خدا و علی ولی مردم است) و بر روی پرده درگاه قصر دیگری نوشته شده است: «شیعت علی هم الفائزون» (شیعیان علی رستگاریند). نیز با چند واسطه از رسول خدا (ص) نقل می کند که فرمود: «الما من مات علی حب آل محمد مات شهيدا»: آگاه باشید! کسی که با حب آل محمد از دنیا برود شهید از دنیا رفته است).

یکی از روایات او که با چند واسطه به حضرت زهرا سلام الله علیها می رسد این است که: حضرت زهرا سلام الله علیها فرمود: آیا سخن رسول خدا را فراموش کرده اید که در روز عید غدیر خم فرمود: هر کس من مولا و رهبر اویم علی هم مولا و رهبر او است و نیز به علی فرمود: نسبت تو به من همانند نسبت هارون برادر موسی به موسی (ع) است. به این ترتیب می بینیم حضرت معصومه علیها سلام عالمه محدثه آل طه بود و قدم به جای پای حضرت زهرا سلام الله علیها گذاشت و همچون او در عرصه جهاد و تلاش برای اثبات حق کوشید تا جایی که جانفش را فدای ولایت نمود و شهد شهادت نوشید.